

Αθήνα, Οκτώβριος 2014

BUSINESS LEADERS IN GREECE 2013

❖ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μετά από έξι χρόνια βαθιάς ύφεσης, η ελληνική οικονομία βρίσκεται σήμερα σε μια σημαντική καμπή με τις υφεσιακές πιέσεις να εμφανίζουν τάσεις αποκλιμάκωσης. Η βαθιά και παρατεταμένη οικονομική κρίση των τελευταίων ετών έπληξε το σύνολο της οικονομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα, η δε κερδοφορία του ιδιωτικού τομέα έχει δεχθεί βαριά πλήγματα, σε όλους τους επιμέρους επιχειρηματικούς κλάδους. Το τρέχον έτος υπήρξαν σημαντικές βελτιώσεις στα δημοσιονομικά μεγέθη, όμως στο μέτωπο της πραγματικής οικονομίας, αν και υπάρχουν κάποιες θετικές εξελίξεις, ωστόσο οι δυσκολίες είναι ακόμη υπαρκτές και έντονες.

Σε ένα τέτοιο περιβάλλον, το ενδιαφέρον προσελκύουν οι επιδόσεις των κορυφαίων ελληνικών επιχειρήσεων. Η ICAP Group, αξιοποιώντας τα στοιχεία της ICAP Databank, αναδεικνύει στα πλαίσια της έκδοσης [BusinessLeadersinGreece](#), τις **500** πιο κερδοφόρες επιχειρήσεις στην Ελλάδα, καθώς και τους **200** πιο κερδοφόρους ομίλους εταιρειών, βάσει δημοσιευμένων ισολογισμών για τη χρήση του 2013. Το κριτήριο με βάση το οποίο γίνεται η κατάταξη των επιχειρήσεων (και ομίλων αντίστοιχα) είναι τα **κέρδη EBITDA** (EarningsBeforeInterest, Tax, DepreciationandAmortization), δηλαδή τα κέρδη της επιχείρησης από λειτουργικές δραστηριότητες πριν την επίδραση των χρηματοοικονομικών και έκτακτων εσόδων-εξόδων, καθώς και των αποσβέσεων επί των παγίων στοιχείων.

Σε ένα επιχειρηματικό περιβάλλον που καθορίζεται από τις προαναφερθείσες συνθήκες, η συμμετοχή των 500 επιχειρήσεων της παρούσας κατάταξης στα συνολικά μεγέθη των ελληνικών επιχειρήσεων το 2013 ήταν εντυπωσιακή. Οι επιχειρήσεις αυτές, αν και μείωσαν τον κύκλο εργασιών τους, ωστόσο βελτίωσαν εντυπωσιακά την κερδοφορία τους. Πράγματι, οι 500 πιο κερδοφόρες εταιρείες:

- κάλυψαν με τον κύκλο εργασιών τους ποσοστό **50%** του συνολικού κύκλου εργασιών όλων των εταιρειών με διαθέσιμους ισολογισμούς¹,
- εμφάνισαν κέρδη EBITDA της τάξης των **€13,2 δισ.**, πολλαπλάσια των αντίστοιχων κερδών EBITDA του συνόλου των επιχειρήσεων, τα οποία διαμορφώθηκαν τελικά σε **€10,2 δισ.**,
- εμφάνισαν συνολικά κέρδη προ φόρου της τάξης των **€7,6 δισ.** το 2013, ενώ το τελικό καθαρό αποτέλεσμα του συνόλου των εταιρειών ήταν (για τέταρτη χρονιά) **ζημιογόνο**, με ζημίες της τάξης των **€1,3 δισ.**

Οι συνθήκες κρίσης που εξακολουθούν να επικρατούν είναι φυσικό να επηρεάζουν και τις κερδοφόρες εταιρείες και ομίλους. Επισημαίνεται ότι, το κατώτατο όριο κερδών EBITDA προκειμένου να

¹ Επί συνόλου **19.744** εταιρειών των οποίων οι ισολογισμοί τόσο για το 2013 όσο και το 2012 είχαν εισαχθεί στην ICAPDatabank μέχρι τη συγγραφή του κειμένου.

συμπεριληφθεί μία επιχείρηση στις 500 πιο κερδοφόρες εταιρείες το 2013 διαμορφώθηκε σε **€3,25 εκατ.**, (έναντι €3,41 εκατ. της περσινής έκδοσης), μέγεθος σαφώς κατώτερο σε σχέση με παλαιότερα έτη. Είναι ενδεικτικό ότι το όριο αυτό ήταν €5,9 εκατ. το 2007.

Σε επίπεδο επιχειρηματικών ομίλων, το κατώτατο όριο κερδών EBITDA προκειμένου να συμπεριληφθεί ένας όμιλος εταιρειών στην κατάταξη των 200 πιο κερδοφόρων ομίλων το 2013 διαμορφώθηκε σε **€2,71 εκατ.**, ελάχιστα αυξημένο σε σχέση με το όριο των **€2,64 εκατ.** της περυσινής έκδοσης.

1. ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ – ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΩΝ 500 ΠΛΕΟΝ ΚΕΡΔΟΦΟΡΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Τα εφαρμοζόμενα προγράμματα δημοσιονομικής εξυγίανσης (εξάλειψη ελλειμμάτων κλπ.) είχαν σαν συνέπεια να συνεχισθεί για έκτο έτος η ύφεση. Η σωρευτική μείωση του ΑΕΠ στη διάρκεια της εξαετίας υπερέβη το 20%, ενώ το 2013 το ΑΕΠ κατέγραψε πτώση με ετήσιο ρυθμό 5,8%. Η μεγάλη σε διάρκεια ύφεση είχε οδυνηρά αποτελέσματα τόσο στο μέτωπο της απασχόλησης, με το επίπεδο της ανεργίας – ιδιαίτερα της μακροχρόνιας και της ανεργίας των νέων – να παραμένει ιδιαίτερα υψηλό (26,6% το 2^ο τρίμηνο του 2014), όσο και σε εκείνο της «πραγματικής» οικονομίας, όπου η έλλειψη ρευστότητας συνεχίστηκε, η βιομηχανική παραγωγή ήταν σταθερά φθίνουσα, ενώ και στους λοιπούς τομείς υπήρξαν μάλλον πτωχές επιδόσεις. Ωστόσο, μετά την έναρξη του προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής και παράλληλα με τις αναφερόμενες εξελίξεις, το δημοσιονομικό έλλειμμα εξαλείφθηκε, η εμπιστοσύνη στην ελληνική οικονομία άρχισε να αποκαθίσταται και το Κράτος απέκτησε και πάλι πρόσβαση στις διεθνείς αγορές κεφαλαίου. Σε κάθε όμως περίπτωση, η βαθειά ύφεση που είχε ως συνέπεια τη μείωση των εισοδημάτων και τη συνεχή πτώση της ζήτησης, έπληξαν την επιχειρηματική δραστηριότητα.

Μέσα σε αυτό το οικονομικό περιβάλλον, υπήρξαν ελληνικές επιχειρήσεις οι οποίες προσαρμοζόμενες στις υπάρχουσες συνθήκες, εμφάνισαν θετικές επιδόσεις στα οικονομικά τους αποτελέσματα. Αναφορικά με τη σύνθεση της ομάδας των **500** πλέον κερδοφόρων ελληνικών εταιρειών (βάσει κερδών EBITDA του έτους 2013), σημειώνεται ότι **129** εταιρείες της περσινής κατάταξης **δεν περιλαμβάνονται** στη νέα κατάταξη και αντικαθίστανται από άλλες επιχειρήσεις. Από τις επιχειρήσεις που «βγήκαν εκτός» κατάταξης το τελευταίο έτος, **23** εταιρείες εμφάνισαν ζημιόγωνα αποτελέσματα (αρνητικά κέρδη EBITDA) το 2013, ενώ οι λοιπές είτε είχαν αντίστοιχα κέρδη μικρότερα του κατώτατου ορίου, είτε δεν δημοσίευσαν ισολογισμό ή τέλος κάποιες συγχωνεύθηκαν (11) ή διέκοψαν τη λειτουργία τους (4) το τελευταίο έτος. Τέλος, επισημαίνεται ότι από τις 500 πιο κερδοφόρες εταιρείες του 2013, **μόνο 62** εταιρείες είναι εισηγμένες στο Χ.Α.

Συγκρίνοντας τα βασικά οικονομικά μεγέθη των 500 εταιρειών της κατάταξης του 2013 σε σχέση με τα αντίστοιχα μεγέθη των ίδιων εταιρειών το 2012, προκύπτει σαφώς εικόνα βελτίωσης. Κατ' αρχήν, παρά τις

δυσχέρειες και το ασταθές περιβάλλον του προηγούμενου έτους, τα συνολικά **κέρδη EBITDA των 500 επιχειρήσεων υπερδιπλασιάστηκαν** το 2013 (αύξηση κατά **120,8%**). Περαιτέρω, οι συγκεκριμένες εταιρείες εμφάνισαν **προ φόρου κέρδη ύψους €7,62 δισ.** το 2013, έναντι ζημιών που είχαν καταγράψει το προηγούμενο έτος. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί η **πολύ υψηλή συμμετοχή του τραπεζικού τομέα στα συνολικά κέρδη**. Ειδικότερα, το 52% των συνολικών κερδών προ φόρου και το 31% των συνολικών κερδών EBITDA των 500 πιο κερδοφόρων επιχειρήσεων προέρχεται από δύο μόνον τράπεζες, την AlphaBankAE και την Πειραιώς Τράπεζα AE, οι οποίες από κοινού εμφάνισαν κέρδη EBITDA ύψους € 4,1 δισ. και κέρδη προ φόρου € 3,9 δισ., **τα οποία διαμορφώθηκαν σε μεγάλο βαθμό από την ενσωμάτωση του οφέλους που προέκυψε από την αρνητική υπεραξία των εξαγορών τους**. Εξαιρουμένων των δύο τραπεζών τα συνολικά κέρδη EBITDA των υπολοίπων επιχειρήσεων διαμορφώνονται σε € 9,2 δισ. το 2013, εμφανίζοντας αύξηση κατά 5,0% σε σχέση με το 2012, ενώ πολύ σημαντική είναι η αύξηση που παρουσιάζεται στα προ φόρου κέρδη (κατά 75,3%).

Με βάση το *τελικό αποτέλεσμα* του 2013, από τις 500 εταιρείες το **83% ήταν κερδοφόρες (415)**, ενώ οι λοιπές ήταν ζημιολογικές. Οι 500 εταιρείες της κατάταξης συνολικά εμφάνισαν σημαντική αύξηση των **ιδίων κεφαλαίων** τους κατά € 20,5 δισ. το 2013/12, εκ των οποίων τα € 15,4 δισ. (75,1%) προήλθαν από την αύξηση των ιδίων κεφαλαίων των δύο τραπεζών (AlphaBankAE και Πειραιώς Τράπεζα AE). Τέλος, μείωση κατά 4,5% καταγράφει ο **κύκλος εργασιών** τους.

Πίνακας 1.
Μεταβολές Βασικών Μεγεθών των 500 Πλέον Κερδοφόρων Εταιρειών
(ποσά σε χιλ. €)

Μεγέθη Εταιρειών	2013	2012	Μεταβολή %
Σύνολο κύκλου εργασιών	82.358.860	86.216.384	-4,5
Σύνολο κερδών EBITDA	13.253.495*	6.002.089	120,8
Σύνολο κερδών προ φόρων	7.615.639**	-772.146	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	63.333.567	42.858.689	47,8

* Το αντίστοιχο μέγεθος διαμορφώνεται σε €9.193.368 χιλ. εξαιρουμένων των AlphaBankAE και Πειραιώς Τράπεζα AE

** Το αντίστοιχο μέγεθος διαμορφώνεται σε €3.677.195 χιλ. εξαιρουμένων των AlphaBankAE και Πειραιώς Τράπεζα AE

Σχετικά με την εξέλιξη της κερδοφορίας για το σύνολο των ελληνικών εταιρειών, διαπιστώνεται μεν ότι τα συνολικά κέρδη EBITDA αυξήθηκαν κατά περίπου €9,8 δισ., ωστόσο το τελικό τους καθαρό αποτέλεσμα παρέμεινε ζημιολογικό και το 2013², με εμφανή όμως μείωση των ζημιών σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

² Με βάση τα μεγέθη 19.744 εταιρειών για τις οποίες υπήρχαν διαθέσιμοι ισολογισμοί κατά τη σύνταξη του κειμένου, τα συνολικά κέρδη EBITDA ανήλθαν σε **€10,2 δισ.** περίπου, ενώ το τελικό αποτέλεσμα ήταν ζημιολογικό, με **ζημίες ύψους €1,3 δισ.** το 2013, έναντι αντίστοιχων ζημιών €14,0 δισ. το 2012.

2. ΤΟΜΕΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΚΕΡΔΩΝ ΤΟ 2013 - ΜΕΡΙΔΙΑ

Πέραν των μεταβολών που χαρακτηρίζουν τα βασικά οικονομικά μεγέθη των εταιρειών της κατάταξης, στη συνέχεια αξιολογείται η συμμετοχή των επί μέρους τομέων οικονομικής δραστηριότητας, στα αποτελέσματα των 500 πλέον κερδοφόρων επιχειρήσεων το 2013. Σχετικά με τις εταιρείες που συγκροτούν τον κατάλογο των **top 500** εταιρειών βάσει EBITDA, επεκράτησε ο τομέας της **Βιομηχανίας** με συμμετοχή **164** εταιρειών (ποσοστό 32,8%). Ακολουθεί ο τομέας των «**Λοιπών Υπηρεσιών**»(πλην Τουρισμού, Ασφαλειών και Τραπεζών-Factoring) με **142** επιχειρήσεις (ποσοστό 28,4%), στη συνέχεια δε το **Εμπόριο**, η συμμετοχή του οποίου όμως ανήλθε το 2013 σε **108** εταιρείες³ (21,6%).

Στις επόμενες θέσεις βρίσκονται κατά σειρά οι τομείς του Τουρισμού, των Ασφαλειών και των Τραπεζών-Εταιρειών Factoring. Όπως και στις προηγούμενες εκδόσεις (για λόγους συγκρισιμότητας), έγινε διαχωρισμός των επιχειρήσεων που έχουν τις δραστηριότητες αυτές, από τις λοιπές εταιρείες παροχής υπηρεσιών.

Όσον αφορά το κύριο κριτήριο της κατάταξης **την κερδοφορία**, ο τομέας των **Τραπεζών-Εταιρειών Factoring** με τρεις Τράπεζες και τρεις εταιρείες Factoring πέρασε στην κορυφή, το δε μερίδιό του στα κέρδη EBITDA ανήλθε σε **37,3%** το 2013. Ο ίδιος μάλιστα τομέας αναδείχθηκε κορυφαίος όσον αφορά και τη συμμετοχή του στα συνολικά κέρδη προ φόρου, με μερίδιο **63,2%**. Επισημαίνεται ότι από κοινού οι δύο τράπεζες AlphaBankAE και Πειραιώς Τράπεζα AE κατέλαβαν το 82% τόσο στα κέρδη EBITDA όσο και στα κέρδη προ φόρου του εν λόγω τομέα. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η εμφάνιση των υψηλών κερδών τους οφείλεται κυρίως στην ενσωμάτωση του οφέλους που προέκυψε από την αρνητική υπεραξία των εξαγορών τους. Οι αναφερόμενες τράπεζες είχαν καταγράψει ζημίες την προηγούμενη χρήση, λόγω των απωλειών που υπέστησαν από το πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων (PSI). Περαιτέρω, ο εν λόγω τομέας ανεδείχθη τέταρτος ως προς τη συμμετοχή του στο συνολικό κύκλο εργασιών του 2013, με μερίδιο **9,2%**.

Στη δεύτερη θέση βάσει κερδών EBITDA βρίσκεται ο τομέας των **Λοιπών Υπηρεσιών**, καταλαμβάνοντας το 34,1% του συνόλου, ενώ με βάση τον κύκλο εργασιών κατέλαβε την πρώτη θέση με μερίδιο 32,3%.

Ο **Εμπορικός τομέας** βρίσκεται στη δεύτερη θέση όσον αφορά τη συμμετοχή του στα κέρδη προ φόρου (μερίδιο 15,1%), καθώς και στο σύνολο του κύκλου εργασιών (26,2%), ενώ το μερίδιό του στα κέρδη EBITDA διαμορφώθηκε σε 8,6% το 2013, καταλαμβάνοντας την τέταρτη θέση.

Ο τομέας της **Βιομηχανίας** κατέλαβε την τρίτη θέση και ως προς τα τρία μεγέθη το 2013, το δε μερίδιό του στα κέρδη EBITDA ανήλθε σε 13%, στα συνολικά κέρδη προ φόρου σε 10,3% και ως προς τη συμμετοχή στο συνολικό κύκλο εργασιών σε 25,3%.

Σε χαμηλότερες θέσεις ακολουθούν οι τομείς των **Ασφαλειών** και του **Τουρισμού**.

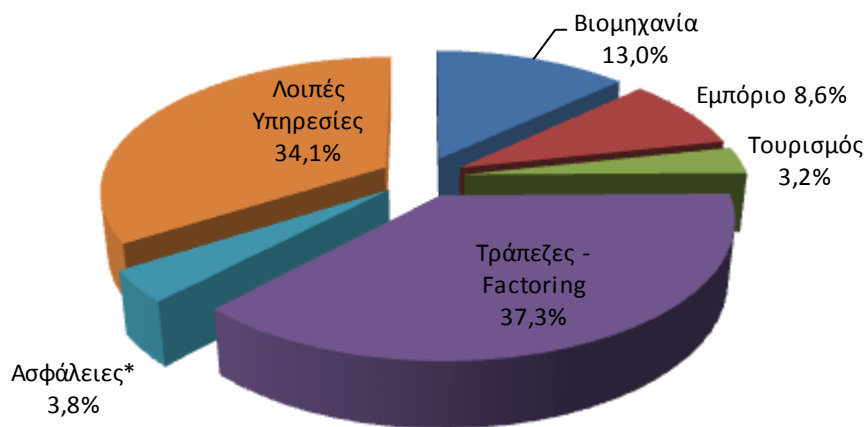
³ Από 99 εταιρείες στην έκδοση του 2012.

Πίνακας 2.
Τομεακή Κατανομή Εταιρειών - Βασικών Μεγεθών των 500 Πλέον Κερδοφόρων Εταιρειών (2013)

Τομέας	Πλήθος Εταιρειών	Κέρδη EBITDA (σε χιλ. €)	Κέρδη προ φόρου (σε χιλ. €)	Κύκλος Εργασιών (σε χιλ. €)
Βιομηχανία	164	1.729.417	787.604	20.875.667
Εμπόριο	108	1.142.242	1.147.677	21.537.798
Τουρισμός	52	421.726	24.151	1.488.903
Τράπεζες- Factoring	6	4.948.583*	4.812.749	7.575.618
Ασφάλειες	28	499.291*	467.632	4.278.237
Λοιπές Υπηρεσίες	142	4.512.236	375.826	26.602.637
ΣΥΝΟΛΟ	500	13.253.495	7.615.639	82.358.860

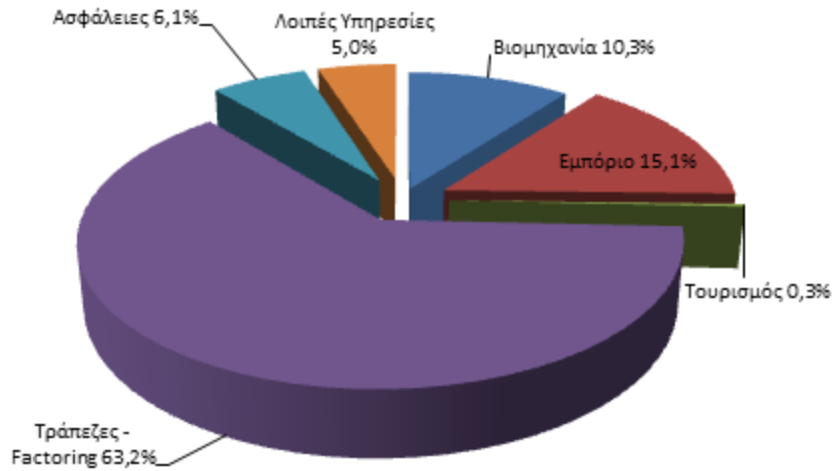
* κέρδη EBITD

Διάγραμμα 1. Τομεακή Κατανομή Βάσει Κερδών EBITDA - 2013

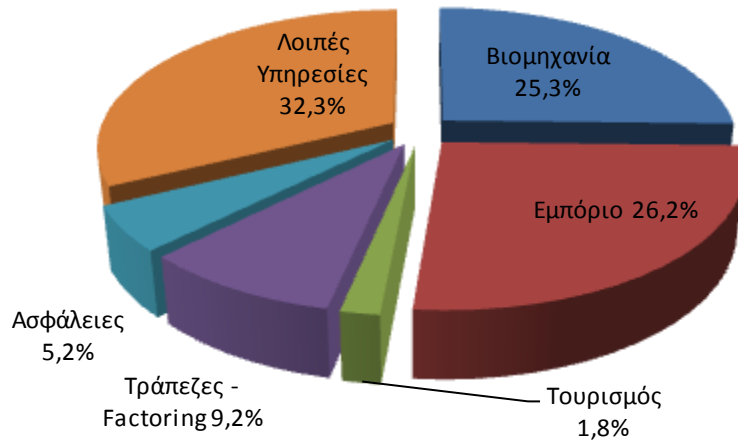

* κέρδη EBITD

Διάγραμμα 2. Τομεακή Κατανομή Βάσει Κερδών προ Φόρου - 2013

Διάγραμμα 3. Τομεακή Κατανομή Βάσει Κύκλου Εργασιών - 2013

3. “TOP 20” ΚΕΡΔΟΦΟΡΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η κορυφή της κατάταξης κατά το 2013. Παρατηρείται ότι στην πρώτη εικοσάδα (TOP 20) των πλέον κερδοφόρων εταιρειών (βάσει EBITDA) η πλειοψηφία παρέμεινε σταθερή, με τις 16 από τις 20 εταιρείες να εμφανίζονται στην κορυφή τόσο το 2013 όσο και το 2012, σημειώνοντας απλά κάποια εναλλαγή στις θέσεις της κατάταξης. Αναφορικά με τη συμμετοχή των επί μέρους τομέων στη «σύνθεση» της πρώτης εικοσάδας εταιρειών, το 2013 συμμετείχαν **12** εταιρείες του τομέα «Λοιπών Υπηρεσιών», μια της Βιομηχανίας, τρεις Εμπορικές εταιρείες, τρεις Τράπεζες και μία εταιρεία του κλάδου

των Ασφαλειών. Κορυφαία κερδοφόρα εταιρεία για το 2013 ανεδείχθη η ALPHABANK ΑΕ, η οποία κατέλαβε την κορυφή και ακολουθεί στη 2^η θέση η ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ, τα κέρδη των οποίων αντιπροσωπεύουν οφέλη που προέκυψαν από την αρνητική υπεραξία των εξαγορών τους. Νεοεισερχόμενες εταιρείες στο TOP 20 είναι επίσης η ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΕ (κλάδος Αεροπορικών Μεταφορών) και η ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΕ (κλάδος Εμπορίου Διαφόρων Ειδών).

Η συμμετοχή των **πρώτων 20 εταιρειών** της κατάταξης είναι καθοριστική, εφόσον μόνον αυτές κάλυψαν το 2013 (από κοινού) μερίδιο **61,4%** επί των συνολικών κερδών EBITDA, καθώς και μερίδιο **42,7%** επί του συνολικού κύκλου εργασιών, που πραγματοποιήσαν και οι 500 εταιρείες της κατάταξης.

Πίνακας 3. Συμμετοχή Κορυφαίων Εταιρειών στα Συνολικά Μεγέθη της Κατάταξης (2013, σε χιλ. €)

Πλήθος Εταιρειών	Κέρδη EBITDA	(%) Συνόλου	Κύκλος Εργασιών	(%) Συνόλου
Top 20 Εταιρείες	8.142.322	61,4%	35.161.576	42,7%
Top 50 Εταιρείες	9.570.764	72,2%	44.926.884	54,6%
Top 100 Εταιρείες	10.676.517	80,6%	54.028.815	65,6%
Top 200 Εταιρείες	11.748.904	88,7%	65.615.932	79,7%
Top 300 Εταιρείες	12.398.612	93,6%	72.141.895	87,6%
Top 400 Εταιρείες	12.882.292	97,2%	78.792.756	95,7%
Σύνολο 500 Εταιρειών	13.253.495	100,0%	82.358.860	100,0%

4. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ

Προκειμένου να αξιολογηθεί πλήρως η συμμετοχή των επί μέρους τομέων στην κατάταξη των πλέον κερδοφόρων επιχειρήσεων, στη συνέχεια γίνεται σύγκριση των βασικών δεικτών για κάθε έναν από τους προαναφερθέντες τομείς. Ακολουθώντας τη μεθοδολογία και των προηγούμενων εκδόσεων, υπολογίσθηκαν οι δείκτες βάσει των ενοποιημένων μεγεθών για κάθε τομέα και όχι οι μέσοι αριθμητικοί δείκτες (μέσοι όροι των επί μέρους δεικτών των εταιρειών), προς εξομάλυνση των «παραμορφώσεων» που προκύπτουν από τις ακραίες τιμές δεικτών ορισμένων εταιρειών.

Συγκρίνοντας τους δείκτες, διαφορετική εξέλιξη παρατηρείται κατά κλάδο. Όσον αφορά το δείκτη Κερδοφορίας EBITDA, τις καλύτερες επιδόσεις το 2013 είχε ο τομέας των **Τραπεζών- εταιρειών Factoring (65,3%)**, ο οποίος εμφάνισε θετικό δείκτη το τελευταίο έτος και εν συνεχεία ο τομέας του **Τουρισμού (28,3%)**.

Περαιτέρω, με βάση την Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων (δείκτης ROE), κορυφαίος αναδείχθηκε και πάλι ο τομέας των Τραπεζών – ετ. Factoring, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται σε 29,1% το 2013. Στη δεύτερη θέση βρίσκεται ο τομέας του Εμπορίου με δείκτη 23%. Εντύπωση προκαλεί για ακόμη μια χρονιά ο ιδιαίτερα χαμηλός δείκτης των «Λοιπών Υπηρεσιών» (1,2%), αλλά και του Τουρισμού (1,4%).

Σχετικά με το δείκτη Ξένων προς Ίδια Κεφάλαια, την υψηλότερη δανειακή επιβάρυνση παρουσιάζει ο τομέας του Τουρισμού (1,83), ενώ το χαμηλότερο δείκτη εμφάνισε ο κλάδος του Εμπορίου (1,58) βελτιωμένος ωστόσο αισθητά σε σχέση με το 2012.

Πίνακας 4. Μέσοι Δείκτες ανά Τομέα

ΤΟΜΕΑΣ	ROE* (%) 2013	ROE* (%) 2012	Κερδοφορία EBITDA (%) 2013	Κερδοφορία EBITDA (%) 2012	Ξένα/Ίδια κεφάλαια 2013	Ξένα/Ίδια κεφάλαια 2012
Βιομηχανία	10,1	6,7	8,3	7,8	1,66	1,80
Εμπόριο	23,0	14,3	5,3	5,1	1,58	2,15
Τουρισμός	1,4	-5,9	28,3	30,8	1,83	1,85
Τράπεζες-factoring	29,1	119,8	65,3**	-26,2**	NC	NC
Ασφάλειες	22,0	17,9	11,7**	6,1**	NC	NC
Λοιπές υπηρεσίες	1,2	1,6	17,0	17,9	1,61	1,70

* ROE : Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων

NC : Not Calculable – Μη υπολογίσιμο

**Για τις Τράπεζες και τις Ασφάλειες υπενθυμίζεται ότι οι δείκτες υπολογίζονται βάσει του λογαριασμού Κέρδη προ Φόρων και Αποσβέσεων (EBTD, Earnings Before Tax and Depreciation) - βλέπε και παραδοχές.

5. ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΚΕΡΔΩΝ EBITDA

• Βιομηχανία

Στον τομέα της Βιομηχανίας, γενικά (ανεξαρτήτως επί μέρους κλάδων), στην κορυφή της κατάταξης βρίσκονται **τέσσερις** επιχειρήσεις που εμφάνισαν το 2013 κέρδη EBITDA υψηλότερα των €50 εκατ. η κάθε μία. Κορυφαία (βάσει κερδοφορίας) βιομηχανική επιχείρηση το 2013 ήταν η εταιρεία **ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΕΛΛΑΣ) ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΑΕ** (εταιρεία του κλάδου Προϊόντων Πετρελαίου & Άνθρακα) ακολουθούμενη από την ΚΑΡΕΛΙΑ ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΕ (του κλάδου Καπνού). Στην τρίτη και τέταρτη θέση βρίσκονται δύο επιχειρήσεις του κλάδου Μεταλλικά Προϊόντα - Κατασκευές (ΜΕΤΚΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΙ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ και ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΜΥΝΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΒΕΕ αντίστοιχα).

Οι προαναφερθείσες **4** επιχειρήσεις πραγματοποίησαν από κοινού συνολικά κέρδη EBITDA ύψους **€325,4 εκατ.** (κάλυψαν μερίδιο **18,8%** του συνόλου των αντίστοιχων κερδών των 164 βιομηχανικών εταιρειών της κατάταξης).

Η κλαδική κατανομή των αντίστοιχων κερδών του τομέα ανέδειξε τους πλέον κερδοφόρους βιομηχανικούς κλάδους της κατάταξης, οι οποίοι για το 2013 ήταν οι εξής:

Πίνακας 5. Κορυφαίοι Βιομηχανικοί Κλάδοι Βάσει Κερδοφορίας - 2013

Κλάδος	Πλήθος Εταιρειών	Κέρδη EBITDA (χιλ. €)	Κύκλος Εργασιών (χιλ. €)	(%) Κύκλου Εργασιών Βιομηχανίας
Βιομηχανία (Είδη Διατροφής)	48	385.897	3.784.758	18,1
Βιομηχανία (Φάρμακα - Καλλυντικά - Απορρυπαντικά)	16	193.103	1.170.648	5,6
Βιομηχανία (Μεταλλικά Προϊόντα & Κατασκευές)	11	172.458	1.145.318	5,5
Βιομηχανία (Προϊόντα Πετρελαίου & Ανθρακα)	2	155.420	8.173.302	39,2
Βιομηχανία (Προϊόντα μη Μεταλλικών Ορυκτών)	12	115.797	616.220	3,0

Οι παραπάνω κλάδοι κάλυψαν από κοινού το **59,1%** των συνολικών κερδών EBITDA και το **71,4%** του συνολικού κύκλου εργασιών του τομέα της Βιομηχανίας.

- **Εμπόριο**

Στον τομέα του Εμπορίου αντίστοιχα, ανεξαρτήτως επί μέρους κλάδων, στην κορυφή της κατάταξης ανεδείχθησαν **πέντε** επιχειρήσεις που εμφάνισαν (το 2013) κέρδη EBITDA υψηλότερα των €40 εκατ. η κάθε μία. «**Πρωταθλήτρια**» κερδών του τομέα ανεδείχθη για πέμπτο συνεχές έτος η εταιρεία **JUMBO ΑΕ**. Την κορυφαία πεντάδα των κερδοφόρων εμπορικών επιχειρήσεων συμπληρώνουν μία εταιρεία του κλάδου Διάφορα Είδη (ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΕ) και τρεις επιχειρήσεις του κλάδου Σουπερμάρκετ – Πολυκαταστήματα (ΑΛΦΑ-ΒΗΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΕ, ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, Ι. & Σ. ΑΕΕ, ΜΑΣΟΥΤΗΣ Δ. ΣΟΥΠΕΡΜΑΡΚΕΤ ΑΕ).

Τα συνολικά κέρδη EBITDA των παραπάνω εταιρειών ανήλθαν σε **€378,4 εκατ.** περίπου. Το μερίδιο των κερδών EBITDA των πέντε κορυφαίων εμπορικών εταιρειών, επί των συνολικών κερδών του τομέα ήταν **33,1%**.

Η κατανομή των αντίστοιχων κερδών ανέδειξε τους πέντε κορυφαίους εμπορικούς κλάδους για το 2013:

Πίνακας 6. Κορυφαίοι Εμπορικοί Κλάδοι Βάσει Κερδοφορίας - 2013

Κλάδος	Πλήθος Εταιρειών	Κέρδη EBITDA (χιλ. €)	Κύκλος Εργασιών (χιλ. €)	(%) Κύκλου Εργασιών Εμπορίου
Εμπόριο (Σουπερμάρκετ - Πολυκαταστήματα)	13	288.673	5.866.306	27,2
Εμπόριο (Διάφορα Είδη)	5	219.040	836.254	3,9
Εμπόριο (Φάρμακα - Καλλυντικά - Απορρυπαντικά)	19	145.774	2.148.323	10,0
Εμπόριο (Ιατρικά - Εργαστηριακά - Επιστημονικά)	12	85.755	341.546	1,6
Εμπόριο (Ενδύματα – Υποδήματα – Δερμάτινα Είδη)	11	77.078	819.670	3,8

Οι παραπάνω κλάδοι κάλυψαν από κοινού το **71,5%** των συνολικών κερδών EBITDA και το **46,5%** του συνολικού κύκλου εργασιών του τομέα του Εμπορίου.

- **Λοιπές Υπηρεσίες (εκτός Τραπεζών - Ετ. Factoring, Ασφαλειών, Τουρισμού)**

Στον τομέα των «Λοιπών Υπηρεσιών», στην κορυφή της κατάταξης το 2013 βρίσκονται **πέντε** επιχειρήσεις κάθε μία εκ των οποίων εμφάνισε κέρδη EBITDA υψηλότερα των €170 εκατ. Στην κορυφή της κατάταξης βρίσκεται (για μια ακόμη χρονιά) μία εταιρεία του κλάδου Ενέργεια-Νερό, η **ΔΕΗ ΑΕ**. Στη δεύτερη και τρίτη θέση βρίσκονται δύο επιχειρήσεις του κλάδου Τηλεπικοινωνίες (COSMΟΤΕΚΙΝΗΤΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΑΕ και ΟΤΕ ΑΕ). Ακολουθούν μια εταιρεία του κλάδου Τυχερών Παιχνιδιών (Ο.Π.Α.Π. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ ΑΕ) και μία ακόμη εταιρεία του κλάδου Ενέργεια-Νερό (ΑΔΜΗΕ ΑΕ). Οι 5 αυτές επιχειρήσεις πραγματοποίησαν από κοινού συνολικά κέρδη EBITDA ύψους **€1.827 εκατ.** και κάλυψαν μερίδιο **40,5%** του συνόλου των αντίστοιχων κερδών των 142 εταιρειών του τομέα. Από τα παραπάνω είναι προφανές ότι και στον τομέα των Λοιπών Υπηρεσιών υφίσταται αυξημένη συγκέντρωση της κερδοφορίας.

Οι πέντε κορυφαίοι κλάδοι του τομέα Λοιπών Υπηρεσιών, όπως προκύπτουν από την κλαδική κατανομή των κερδών για το 2013, ήταν οι εξής:

Πίνακας 7. Κορυφαίοι Κλάδοι του Τομέα Λοιπών Υπηρεσιών Βάσει Κερδοφορίας - 2013

Κλάδος	Πλήθος Εταιρειών	Κέρδη EBITDA (χιλ. €)	Κύκλος Εργασιών (χιλ. €)	(%) Κύκλου Εργασιών Λοιπών Υπηρεσιών
Ενέργεια - Νερό	29	1.607.917	11.527.815	43,3
Τηλεπικοινωνίες	9	1.201.819	4.817.942	18,1
Υπηρεσίες Μεταφορών	15	509.945	1.120.889	4,2
Τυχερά Παιχνίδια - Καζίνο	3	233.646	3.627.250	13,6
Τεχνικές - Οικοδομικές	14	200.544	1.283.961	4,8

Οι παραπάνω κλάδοι κάλυψαν από κοινού το **83,2%** των συνολικών κερδών EBITDA και το **84%** του συνολικού κύκλου εργασιών του εν λόγω τομέα.

- **Τράπεζες – Factoring**

Στον τομέα αυτόν την τελευταία διετία υπήρξαν «θεαματικές» αλλαγές, αφού στην κατάταξη των BusinessLeadersto 2013 από πλευράς του τραπεζικού συστήματος βρίσκονται μόνον τρεις τράπεζες, οι δύο εκ των οποίων (ALPHABANKΑΕ και ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ) κατέλαβαν αντίστοιχα την 1^η και 2^η θέση των top 500 εταιρειών βάσει κερδών EBITDA.

Τέλος, στον τομέα του ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, η κορυφαία πεντάδα αποτελείται από τρεις εταιρείες ενοικίασης αυτοκινήτων, με επί κεφαλής τις εταιρείες Autohellas (Hertz) ΑΤΕΕ και Olympic ΑΕ και δύο ξενοδοχειακές επιχειρήσεις (με επικεφαλής την ΦΑΙΑΞ ΑΕ).

6. ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΩΝ 200 ΠΛΕΟΝ ΚΕΡΔΟΦΟΡΩΝ ΟΜΙΛΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Πέραν της κατάταξης των μεμονωμένων εταιρειών, στην έκδοση παρουσιάζονται και οι 200 πιο κερδοφόροι όμιλοι εταιρειών στην Ελλάδα, βάσει των δημοσιευμένων ενοποιημένων ισολογισμών του έτους 2013, με χρήση του ίδιου ακριβώς κριτηρίου κατάταξης, ήτοι τα κέρδη EBITDA. Σε επίπεδο ομίλων αποτυπώνεται η εξέλιξη των μεγεθών που προκύπτουν από τη συνολική δραστηριότητά τους, η οποία και διαφοροποιείται σε πολλά σημεία από την εικόνα που προκύπτει σε επίπεδο μεμονωμένων εταιρειών.

Βάσει των στοιχείων των ενοποιημένων ισολογισμών ομίλων του 2013, προκύπτει σημαντική βελτίωση της κερδοφορίας των ομίλων. Συγκεκριμένα, ενώ ο συνολικός κύκλος εργασιών των ομίλων της κατάταξης μειώθηκε κατά 2,3%, τα συνολικά κέρδη EBITDA υπερτριπλασιάστηκαν. Αν εξαιρεθούν όμως οι δύο τράπεζες, τα κέρδη των οποίων, όπως έχει ήδη αναφερθεί, προέρχονται από τα οφέλη που προέκυψαν από την αρνητική υπεραξία των εξαγορών τους, τότε τα κέρδη EBITDA σημειώνουν αύξηση κατά 24,0%. Ιδιαίτερα θετική ήταν όμως η αναστροφή του τελικού αποτελέσματος, από ζημίες το 2012 σε σημαντικά προ φόρου κέρδη (€4,2 δισ.) το 2013. Τέλος, τα συνολικά ίδια κεφάλαια των ομίλων αυξήθηκαν σημαντικά (87,7%), το τελευταίο έτος, με το μεγαλύτερο μέρος αυτής να καλύπτουν οι δύο τραπεζικοί όμιλοι (60,3%).

Πίνακας 8. Μεταβολές Βασικών Μεγεθών των 200 Πλέον Κερδοφόρων Επιχειρηματικών Ομίλων (ποσά σε χιλ. €)

Μεγέθη Εταιρειών	2013	2012	Μεταβολή %
Σύνολο κύκλου εργασιών	88.707.849	90.829.779	-2,3
Σύνολο κερδών EBITDA	11.781.423*	3.801.832	209,9
Σύνολο κερδών προ φόρων	4.196.268**	-4.787.093	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	60.669.798	32.316.643	87,7

* Το αντίστοιχο μέγεθος διαμορφώνεται σε €7.569.440 χιλ., εξαιρουμένων τωνομίλων AlphaBank ΑΕ και Πειραιώς Τράπεζα ΑΕ

** Το αντίστοιχο μέγεθος διαμορφώνεται σε €205.133 χιλ., εξαιρουμένων των ομίλων AlphaBank ΑΕ και Πειραιώς Τράπεζα ΑΕ

Σημειώνεται ότι, 32 όμιλοι από την αντίστοιχη κατάταξη (των 200 πιο κερδοφόρων ομίλων) της περσινής έκδοσης δεν περιλαμβάνονται στη νέα κατάταξη και αντικαταστάθηκαν από νεοεισερχόμενους. Από τους ομίλους που βγήκαν από τη λίστα, 18 όμιλοι εμφάνισαν ζημιολογόντα αποτελέσματα (αρνητικά κέρδη EBITDA) το 2013 με συνέπεια, ενώ τα συνολικά κέρδη EBITDA των ομίλων που εξαιρέθηκαν ανήρχοντο σε €293,3 εκατ. το 2012, το αντίστοιχο μέγεθος μετετράπη σε ζημίες ύψους €191,1 εκατ. κατά το 2013.

Και στο επίπεδο των επιχειρηματικών ομίλων διαπιστώνεται ότι καθοριστικό ρόλο έχει μία μικρή ομάδα εξ αυτών, εφόσον οι **20** κορυφαίοι όμιλοι κάλυψαν (από κοινού) το **77,5%** επί των συνολικών κερδών EBITDA και το **50,1%** του συνολικού κύκλου εργασιών των 200 ομίλων της κατάταξης, το 2013.

Κορυφαίος όμιλος βάσει κερδοφορίας για το 2013 ανεδείχθη ο όμιλος εταιρειών της **ALPHABANK ΑΕ** ακολουθούμενος από τον επίσης τραπεζικό όμιλο της **ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ**. Στη συνέχεια βρίσκονται οι όμιλοι εταιρειών **ΟΤΕ ΑΕ** και **ΔΕΗ ΑΕ**.

❖ ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συνοψίζοντας, οι επιχειρήσεις που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των 500 πιο κερδοφόρων ελληνικών εταιρειών για το 2013, παρά τη συνεχιζόμενη ύφεση, την πτώση της ζήτησης και τη μεγάλη έλλειψη ρευστότητας, είχαν βελτιωμένες επιδόσεις, με χαρακτηριστικό την αύξηση της κερδοφορίας τους.

Στις παρούσες συνθήκες, όπου η εμπιστοσύνη στην Ελληνική οικονομία αποκαθίσταται σταδιακά στις διεθνείς αγορές και η δημοσιονομική εξυγίανση προχωρά, είναι θέμα ύψιστης προτεραιότητας η επαναφορά σε τροχιά ανάπτυξης και η αποκατάσταση των ομαλών συνθηκών λειτουργίας στην «πραγματική» οικονομία. Σε αυτήν την προοπτική, οι κορυφαίες ελληνικές επιχειρήσεις καλούνται να εντείνουν τις προσπάθειές τους, επιδεικνύοντας τόλμη και αποφασιστικότητα.

ΔΗΛΩΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ICAP GROUP, ΝΙΚΗΤΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΕΛΛΟΥ

«Μετά από έξι χρόνια βαθειάς ύφεσης, η ελληνική οικονομία βρίσκεται σήμερα σε μια σημαντική καμπή όπου αναμένεται από το τρέχον εξάμηνο να γυρίσει σε ανάπτυξη με μικρό θετικό πρόσημο. Η βαθιά και παρατεταμένη οικονομική κρίση των τελευταίων ετών έπληξε το σύνολο της οικονομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα, η δε κερδοφορία του ιδιωτικού τομέα έχει δεχθεί βαριά πλήγματα, σε όλους τους επιμέρους επιχειρηματικούς κλάδους. Το τρέχον έτος υπήρξαν σημαντικές βελτιώσεις στα δημοσιονομικά μεγέθη, όμως στο μέτωπο της πραγματικής οικονομίας, αν και υπάρχουν κάποιες θετικές εξελίξεις, ωστόσο οι δυσκολίες παραμένουν έντονες.

Ενδεικτικό της κατάστασης είναι ότι, στο σύνολο των ελληνικών εταιρειών, τα μεν **Κέρδη EBITDA αυξήθηκαν** το 2013, ωστόσο το τελικό καθαρό αποτέλεσμα (προ φόρου) παρέμεινε ζημιογόνο και το 2013, με συνολικές ζημίες ύψους €1,3 δισ. Σε αυτή την συγκυρία λαμβάνει μεγαλύτερη αξία το γεγονός ότι **οι 500 πιο κερδοφόρες ελληνικές εταιρείες συνολικά το 2013, αν και μείωσαν τον κύκλο εργασιών τους κατά 4,5%, ωστόσο βελτίωσαν εντυπωσιακά την κερδοφορία τους**. Πράγματι, οι 500 πιο κερδοφόρες εταιρείες παρουσίασαν υπερδιπλασιασμό στα κέρδη EBITDA (121%), ενώ υπήρξε αναστροφή του τελικού αποτελέσματος, εμφανίζοντας κέρδη προ φόρου **€7,6 δισ.** το 2013, από ζημίες το προηγούμενο έτος. Ακόμη κι αν εξαιρέσουμε τους δύο μεγαλύτερους τραπεζικούς οργανισμούς, οι οποίοι διαμορφώνουν σε μεγάλο βαθμό τα αποτελέσματα, τότε παρατηρείται εντυπωσιακή αύξηση στο τελικό καθαρό αποτέλεσμα (προ φόρου) κατά 75%.

Η εξέλιξη της κερδοφορίας των εταιρειών της έκδοσης είναι, λοιπόν, **θετικότερη** σε σύγκριση με τα αποτελέσματα του συνόλου των ελληνικών εταιρειών. Βέβαια οι συνθήκες ύφεσης που βιώσαμε τα τελευταία χρόνια επηρέασαν αρνητικά και πολλές κερδοφόρες Εταιρείες και Ομίλους. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα το κατώτατο όριο Κερδών EBITDA προκειμένου να συμπεριληφθεί μία επιχείρηση στις 500 πιο κερδοφόρες για το 2013, να διαμορφωθεί στα σε **€3,25 εκατ.**, όταν το όριο αυτό ήταν **€5,9 εκατ.** το 2007, μέγεθος σαφώς κατώτερο.

Χαρακτηριστικό της μεταβλητικότητας της εποχής είναι ότι **129 εταιρείες** της αντίστοιχης κατάταξης του 2012 **δεν περιλαμβάνονται** στην κατάταξη του 2013 και αντικαθιστώνται από άλλες επιχειρήσεις. Τέλος, το γεγονός ότι από τις 500 κερδοφόρες εταιρείες του 2012 **μόνον 62 είναι εισηγμένες** στο Χρηματιστήριο Αθηνών, είναι ενδεικτικό της μεγάλης προσπάθειας που απαιτείται ώστε αυτό να καταστεί πόλος έλξης των σημαντικότερων Ελληνικών εταιρειών.

Κλείνοντας θα ήθελα να τονίσω ότι οι κορυφαίες αυτές επιχειρήσεις με τις εντυπωσιακές επιδόσεις τους είναι **άξιες συγχαρητηρίων** και πρέπει να αποτελέσουν το **πρότυπο** και για τις λοιπές επιχειρήσεις της χώρας. Στις παρούσες συνθήκες, όπου η εμπιστοσύνη στην Ελληνική οικονομία αποκαθίσταται σταδιακά στις διεθνείς αγορές και η δημοσιονομική εξυγίανση προχωρά, είναι θέμα ύψιστης προτεραιότητας η αποκατάσταση των ομαλών συνθηκών λειτουργίας στην «πραγματική» οικονομία και η επάνοδος σε τροχιά ανάπτυξης. Σε αυτήν την προοπτική, οι κορυφαίες ελληνικές επιχειρήσεις καλούνται να εντείνουν τις προσπάθειες τους, επιδεικνύοντας τόλμη και αποφασιστικότητα.»